

Shabbat Perek 24: Mi Shehejshij Badérej

Mishná 1

A.) Texto y estructura

מי שהחשיך בדרך, נותן כיסו לנכרי, ואם אין עמו נכרי, מניחו על החמור.
הגיע לחצר החיצונה, נוטל את הכלים הנטלין בשבת, ושאינן נטלין בשבת, מתיר את
החבלים, והשקין נופלין מאליהם:

B.) Glosario

toma	נוטל	lo pone	מניחו	se hizo de noche	החשיך
que son tomable	נטלין	burro	חמור	su bolsa de dinero	כיסו
desata	מתיר	el patio exterior	חצר החיצונה	gentil	נכרי
por sí mismos	מאליהם	los sacos	השקין	ataduras	חבלים

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 6.22-23, 20.6, 21.10

22 מי שהיה בא בדרך, וקדש עליו היום, והיה עימו מעות--נותן כיסו לנוכרי להוליכו לו, ולמוצאי שבת לוקחו ממנו. ואף על פי שלא נתן לו שכר על זה, ואף על פי שנתנו לו משחשיכה--מותר: מפני שאדם בהול על ממונו, ואי אפשר שישליכו; ואם לא תתיר לו דבר זה, שאין איסורו אלא מדברי סופרים--יבוא להביאו בידו, ועובר על מלאכה של תורה. 23 במה דברים אמורים, בכיסו; אבל מציאה, לא ייתן לנוכרי, אלא מוליכה, פחות פחות מארבע אמות. 20.6 מי שהחשיך בדרך, ולא היה עימו נוכרי שייתן לו כיסו, והייתה עימו בהמה--מניח כיסו עליה כשהיא מהלכת, וכשתרצה לעמוד נוטלו מעליה, כדי שלא תעמוד והוא עליה, עד שלא תהיה שם לא עקירה ולא הנחה. ואסור לו להנהיגה, ואפילו בקול, כל זמן שהכיס עליה, כדי שלא יהיה מחמר בשבת. וגזירת חכמים היא, שלא יניח כיסו על גבי בהמה, אלא אם אין עימו נוכרי. 21.10 היה בא בדרך בלילי שבת, ובהמתו טעונה--כשיגיע לחצר החיצונה, נוטל את הכלים הניטלין בשבת; ושאינן ניטלין, מתיר החבלים והשקין נופלין. היו בשקין דברים המשתברין--אם היו שקין קטנים, מביא כרים וכסתות ומניח תחתיהן, והשקין נופלין על הכרים: שהרי אם ירצה לשלוף הכר, שולף, מפני שהשקים קטנים וקלים, ונמצא שלא ביטל כלי. הייתה טעונה עשתות של זכוכית, מתיר השקים והן נופלין--שאף על פי שיישברו, אין בכך הפסד גדול: שהרי הכול להתכה עומד, ולהפסד מועט לא חששו. היו השקים גדולים ומלאים כלי זכוכית וכיוצא בהם, פורק בנחת. ומכל מקום, לא יניחן שם על גבי בהמה--משום צער בעלי חיים.

Mishná 2

A.) Texto y estructura

מתירין פקיעי עמיר לפני בהמה, ומפספסים את הכפין, אבל לא את הזירין.
אין מרסקין לא את השחת ולא את החרובין לפני בהמה, בין דקה בין גסה.
רפי יחודה מתיר בחרובין לדקה:

B.) Glosario

algarrobos	חרובין	ramos	כפין	atados	פקיעי
------------	--------	-------	------	--------	-------

ligera	דָּקָה	pequeños morros	הַזִּירִין	gavillas	עָמִיר
pesada	גְּסָה	picar	מְרַסְקִין	frente a un animal	לְפָנֵי בְּהֵמָה
		comida de animal	שַׁחַת	esparcimos	מְפַסְפְּסִים

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Shabbat 21.18

המחתך את הירק דק דק, כדי לבשלו--הרי זה תולדת טוחן, וחייב; לפיכך אין מרסקין לא את השחת, ולא את החרובין, לפני בהמה, בין דקה בין גסה--מפני שנראה כטוחן. אבל מחתכין את הדלועין לפני הבהמה, ואת הנבילה לפני הכלבים--שאינן טחינה בפירות. ומתירין אלומות של עמיר לפני בהמה, ומפספס בידו אלומות קטנות; אבל לא אלומות גדולות, מפני הטורח שבהן.

Mishná 3

A.) Texto y estructura

אֵין אוֹבְסִין אֶת הַנָּמֶל, וְלֹא דוֹרְסִין, אֲבָל מְלַעֲטִין.
וְאֵין מְמַרִים אֶת הָעֵגְלִים, אֲבָל מְלַעֲטִין.
וּמֵהֶלְקֵטִין לְתַרְנְגוּלִין, וְנוֹתְנִין מִים לְמַרְסָן, אֲבָל לֹא גוֹבְלִים.
וְאֵין נוֹתְנִין מִים לְפָנֵי דְבוֹרִים וְלְפָנֵי יוֹנִים שֶׁבְּשׁוֹבֵךְ, אֲבָל נוֹתְנִין לְפָנֵי אֲוִזִים וְתַרְנְגוּלִים וְלְפָנֵי יוֹנֵי הַרְדָּסִיּוֹת:

B.) Glosario

abejas	דְבוֹרִים	becerros	עֵגְלִים	empesebrar	אוֹבְסִין
palomas	יוֹנִים	dar grano	מְהַלְקֵטִין	camello	נָמֶל
palomar	שׁוֹבֵךְ	pollos	תַּרְנְגוּלִין	empujar	דוֹרְסִין
gansos	אֲוִזִים	salvado	מַרְסָן	dar de comer	מְלַעֲטִין
palomas de Herodes	יוֹנֵי הַרְדָּסִיּוֹת	amasamos	גוֹבְלִים	engordar	מְמַרִים

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 21.35-36

אין מאכילין בהמה חיה ועוף בשבת, כדרך שהוא מאכיל בחול--שמא יבוא לידי כתישת קטנייות, או לידי לישת קמח וכיוצא בו. כיצד: לא יאכיל הגמל בשבת מאכל שלושה ארבעה ימים, ולא ירביץ עגל וכיוצא בו ויפתח פיו וייתן לתוכו כרשינין ומים בבת אחת. וכן לא ייתן לתוך פי יונים ותרגולים, למקום שאינן יכולין להחזיר; אבל מאכיל הוא את הבהמה מעומד, ומשקה אותה מעומד, או נותן לתוך פיה מים בפני עצמן וכרשינין בפני עצמן, במקום שיכולה להחזיר. וכן מאכיל העוף בידו, במקום שיכול להחזיר. ואין צריך לומר, שייטן לפניו והן אוכלין. 36 במה דברים אמורים, במי שמזונותיו עליו, כגון בהמתו וחיתו ויוני הבית ואווזין ותרגולין; אבל מי שאין מזונותיו עליו, כגון חזיר ויוני שובך ודבורים--לא ייתן לפניו, לא מזון ולא מים. ומותר לאדם להעמיד בהמתו על גבי עשבים, והיא אוכלת. אבל לא יעמיד אותה, על גבי דבר שהוקצה; ועומד בפניה, כדי שתחזיר פניה לדבר המוקצה ותאכל ממנו. וכן ביום טוב.

Mishná 4

A.) Texto y estructura

מְחַתְּכִין אֶת הַדְּלוּעִין לְפָנֵי הַבְּהֵמָה, וְאֶת הַנְּבֵלָה לְפָנֵי הַכְּלָבִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם לֹא הִיְתָה נְבֵלָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אִסּוּרָה, לְפָנֵי שְׂאִינָה מִן הַמּוּכָן:

B.) Glosario

viernes por la tarde	עֶרֶב שַׁבָּת	cadaver	נְבֵלָה	cortamos/picamos	מְחַתְּכִין
no está lista	אִינָה מִן הַמּוּכָן	perros	כְּלָבִים	calabazas	דְּלוּעִין

Mishná 5

A.) Texto y estructura

מְפִירִין נְדָרִים בַּשַּׁבָּת, וְנִשְׁאָלִין לְדְבָרִים שֶׁהֵן לְצַרְךָ הַשַּׁבָּת.
פּוֹקְקִין אֶת הַמָּאוֹר, וּמוֹדְדִין אֶת הַמְּטָלִית וְאֶת הַמְּקוּהָ.
וּמַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁל רַבִּי צְדוּק וּבִימֵי אָבִי אֶבְיָא שְׂאוּל בֶּן בְּטַנִּית – שֶׁפָּקְדוּ אֶת הַמָּאוֹר בְּטַפִּיחַ,
וּקְשְׂרוּ אֶת הַמְּקוּדָה בְּגָמִי לִידַע אִם יֵשׁ בְּגִינִית פּוֹתַח טַפַּח אִם לֹא.
וּמְדַבְּרִיהֶן לְמַדְנֹה, שֶׁפּוֹקְקִין וּמוֹדְדִין וְקוֹשְׂרִין בַּשַּׁבָּת:

B.) Glosario

barril	גִּינִית	medimos	מוֹדְדִין	anular	מְפִירִין
hueco	פּוֹתַח	trapo	מְטָלִית	votos	נְדָרִים
puño	טַפַּח	mikve	מְקוּהָ	pedir	נִשְׁאָלִין
sellamos	פּוֹקְקִין	jarra	טַפִּיחַ	necesidades del Shabbat	לְצַרְךָ הַשַּׁבָּת
medimos	מוֹדְדִין	tinaja	מְקוּדָה	sellamos	פּוֹקְקִין
anudamos	קוֹשְׂרִין	pita	גָּמִי	claraboya	מָאוֹר

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 24.5-6

מותר לרוץ בשבת לדבר מצוה, כגון שירוף לבית הכנסת, או לבית המדרש; ומחשבין חשבונות של מצוה, ומודדין מדידה של מצוה, כגון מקוה לידע אם יש כשיעור, או בגד לידע אם מקבל טומאה. ופוסקין צדקה לעניים. והולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ואפילו לתרטיאות וטרקלין של גויים, לפקח על עסקי רבים בשבת. ומשדכין על התינוקת לארס, ועל התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות. ומבקרין חולין, ומנחמים אבילים; והנכנס לבקר את החולה, אומר שבת היא מלזעוק, ורפואה קרובה לבוא. ומחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה, ועל עסקי המת להביא לו ארון ותכריכין. ואומר לו לך למקום פלוני, לא מצאת שם הבא ממקום פלוני, לא מצאת במנה הבא במאתיים-- ובלבד שלא יזכור לו סכום מקח. שכל אלו וכיוצא בהן--מצוה הן, ונאמר "עשות חפציד" (ישעיהו נח, יג): חפציד אסורין, חפצי שמיים מותרין. מפליגין בים הגדול בערב שבת, לדבר מצוה; ופוסק עימו לשבות, ואינו שובת. ומפירין נדרים בשבת, בין לצורך שבת בין שלא לצורך שבת; ונשאלין לחכם על נדרים שהן לצורך השבת ומתירין, אף על פי שהיה להן פנאי להתירן קודם השבת: שדברים אלו, דברי מצוה הן.